

KANSALLISARKISTO

Seulontapäätöksien uudet asiakirjapohjat

Ylitarkastaja Jani Karell

Kansallisarkiston viranomaisinfo
4/2025, 11.12.2025

Keskeiset muutokset

Vanhat seulontapäätökset

- Useita erilaisia tapauskohtaisesti muokattuja versioita
- Suurin osa päätöksistä dokumenttipohjaisia asiakirjoja, vasta viime vuosina rakenteisia liitteitä (Excel)
- Päätökset sovitettu ja muokattu **seulontaesityksien** mukaisiksi
- Päätökset kohdentuneet esim. AMS/kuvauksiin määritelyihin asiakirjoihin, kokonaisiin tietojärjestelmiin tai niiden osakokonaisuuksiin, jopa tietuetasolle ulottuvia päätöksiä
- Tuloksena joukko heterogeenisiä ja yhteentoimimattomia päätöksiä

Uusi päätös

- Yhtenäinen muoto: dokumenttipohjainen päätösasiakirja (Word) + arvonmäärittelyn kohteen rakenteisessa muodossa esittävä liite (Excel)
- Liite pohjautuu uuden seulontaesityslomakkeen rakenteeseen
- **Tavoitteena esitysten eli THM-kuvausten tietojen (lomakkeen tiedot saatu THM:sta) ja KA päätösten rakenteiden yhdenmukaisuus ja yhteentoimivuus**

Päätösasiakirja 1/3

- Dokumenttipohjainen päätösasiakirja (Word)
- **Sisältää arkistolakiin ja tulevaan arkistointilakiin perustuvan toimivallan osoittamisen:**
 - KA määrää arkistolain § 8.3 nojalla päätöksen kohteena olevat asiakirjat ja tiedot pysyvään säilytykseen (arkistoitavaksi)
 - KA päättää arkistointilain § 9 nojalla päätöksen kohteena olevat tietoaaineistot arkistoitaviksi
- Sisältää muut vakiomuotoiset noudattamista, soveltamista, säilytysmuotoa ja todistusvoimaisuutta koskevat tekstit:
 - **informaatiiviset viittaukset KA:n muihin määräyksiin ja päätöksiin, mm.:**
 - Pysyvästi säilytettävien asiakirjojen rekisteröintitietojen pysyvä säilytys KA päätöksen 20.12.2024 (KA/2657/28.02.01/2024) nojalla
 - arkistointi yksinomaan digitaalisessa muodossa muotomääräyksen 2021 ja säilytysmuodon päätöksen 2023 nojalla.

Päätösasiakirja 2/3

- **Päätöksen toimeenpanoa koskevat ohjeet (vakimuotoiset tekstit):**
 - Päätöksen kohteena olevista tehtävistä ja tietoaaineistoista vastaava(t) toimija/toimijat toimeenpaneavat päätöksen osana tiedonhallintaansa. Arkistollisen arvon tiedot on päivitettävä tiedonhallintamalliin tai siihen sisältyviin muihin kuvauksiin.
 - Kansallisarkistoon siirrettävien tietoaaineistojen, asiakirjojen ja muiden vastaavien tietojen metatiedot ja oheisdokumentaatio määritellään yksityiskohtaisemmin siirron yhteydessä.
 - Kansallisarkistoon siirrettävät tietoaaineistot, asiakirjat ja muut vastaavat tiedot seulotaan sekä tarvittaessa määritellään tarkemmin ja yksityiskohtaisemmin siirron yhteydessä. Tällöin muut kuin siirrettävät tietoaaineistot, asiakirjat ja muut vastaavat tiedot ovat määräjän säilytettäviä.

Päätösasiakirja 3/3

- **Päätöksen perustelut (vakionmuotoiset tekstit):**

- Esityksessä mainittujen asiakirjojen arkistollista arvoa arvioitaessa niitä on verrattu julkishallinnon asiakirjatietojen seulontapoliittisiin tavoitteisiin ja kriteereihin, jotka on vahvistettu Kansallisarkiston arvonmääritys- ja seulontapolitiikassa (KA/12247/07.01.01.03.00/2019).
 - Huomioitu tehtävän yhteiskunnallinen merkittävyys, toimintaympäristö, tietojen ainutlaatuisuus ja vastaiset käyttömahdollisuudet sekä informaatioarvo eli merkitys luonnon- ja kulttuuriympäristöä, yhteiskuntaa, yhteiskunnallisia prosesseja ja ilmiöitä dokumentoina tietoineistoina.
- Kansallisarkisto on arvonmäärityksessä arvioinut henkilötietoja sisältävien asiakirjojen pysyvän säilyttämisen (arkistoinnin) tietosuojalain (1050/2018) 4 §:ssä tarkoitettua tarpeellisuutta ja oikeasuhtaisuutta ja todennut, että tutkimuksen ja muun käytön tarpeet edellyttävät päätöksessä mainittujen henkilötietojen pysyvää säilyttämistä
 - arvonmäärityksen ja seulonnan tavoitteissa, menetelmissä ja kriteereissä on huomioitu tiedon kulttuuriperintöarvo, henkilötietojen merkitys tutkimuksessa ja muussa käytössä sekä henkilötietojen suoja.
- Päätöksellä toteutetaan tietosuojasetuksen mukainen tietojen minimoinnin ja säilytyksen rajoittamisen periaatteet (EU:n yleinen tietosuojasetus 5 art.).

Liiteasiakirja

- Rakenteinen tieto (Excel)
- Perustuu tiedonhallintamallin ja uuden seulontaesityslomakkeen tietorakenteisiin:
 - Tehtävät ja toimintaprosessit
 - Tietovarannot
 - Tietoaineistot tietovarannoissa
 - Tietoryhmät (lomakkeella käytetty käsitettä "tarkenne) tietoaineistoissa
- Enää ei laadita erillistä perustelumuiiota. Päätösvalmistelija kirjoittaa liitteeseen (välilehti 1 Päätösvalmistelu) päätösvalmistelun työvaiheiden kuvaukset. Välilehdelle kirjoitetaan arvonmääritys- ja seulontaprosessin päätösvalmisteluvaiheen keskeisten työvaiheiden tiedot.

KANSALLISARKISTO

www.kansallisarkisto.fi

@kansallisarkisto